Historyczne trasy w Karkonoszach

Przewodnik skiturowy

Wstęp **2**

Legalność i bezpieczeństwo 2

Linki o szlakach pieszych i narciarskich 2

Konwencje w opisie tras 3

Pod Łabskim na polską stronę **3**

Trasa zjazdowa Bystra **4**

Wielki Szyszak na polską stronę **5**

Do Martinovki na czeską stronę **6**

Śmielec na polską stronę **7**

Album **10**

Copyright © Mario SKI.PRIV.PL, Wydanie I 2010

Przewodnik darmowy.

Kopiowanie w celach komercyjnych wymaga pisemnej zgody autora.

Wstęp

Niniejszy przewodnik skitourowy ma zabarwienie historyczne. Prezentuje perełkowe trasy, które kiedyś były bardzo lubiane przez narciarskich turystów. Dzisiaj niestety, większość tych zjazdów można tylko podziwiać z nieodległego szlaku turystycznego.

Legalność i bezpieczeństwo

Obecnie w Karkonoszach znajdują się dwa parki narodowe: polski (KPN) i czeski (KRNAP). Na terenie parków można poruszać się na nartach po szlakach pieszych, po szlakach narciarskich oraz w najbliższym ich otoczeniu. Słowo najbliższe nie jest zdefiniowane, może to być 5m a może być 30m. Trzeba wziąć pod uwagę że w okresie zalegania pokrywy śnieżnej wybrane szlaki piesze są zamknięte lub zmieniony jest ich przebieg. Po czeskiej stronie dodatkowo wyznaczone są zimą trasy skialp przeznaczone tylko dla narciarzy. Część szlaków skialp nie ma oznaczenia w terenie. Trasy skialp można łączyć ze znakowanymi szlakami pieszymi oraz z terenami niezalesionymi w drugiej i trzeciej strefie parku KRNAP (o strefach dalej). Linki do przydatnych materiałów o szlakach znajdują się poniżej.

Po polskiej stronie wszystkie szlaki piesze zagrożone lawinami lub innymi zimowymi niebezpieczeństwami są przez park zamykane. Odcinki szlaków zamkniętych są oznaczone w terenie tablicami. Park KPN chroni w ten sposób nieprzygotowanych turystów, którzy samodzielnie nie potrafią interpretować komunikatów pogodowych oraz lawinowych. Po czeskiej stronie polityka jest inna: szlaki zagrożone nie są zamykane, lecz stawiane są tylko tablice ostrzegające o zagrożeniu. Narciarz lub turysta sam odpowiada za to, czy wchodzi w teren potencjalnie zagrożony czy też nie, posługując się aktualnymi komunikatami oraz oceną sytuacji. Dodatkowo w okresie wiosennym kilka odcinków szlaków zamykane jest ze względu na ochronę cietrzewia w okresie godowym.

Należy bardzo uważać na poruszanie się trasami zjazdowymi poza godzinami otwarcia ośrodka narciarskiego. Formalnie nie wolno podchodzić trasą zjazdową pod prąd oraz nie wolno zjeżdżać trasą zjazdową w godzinach jej zamknięcia. W praktyce tolerowane jest podchodzenie po trasach do góry, ważne jest aby poruszać się bokiem trasy. Przy zamkniętej trasie zjeżdżanie warto uskuteczniać tylko wąskimi skrętami skrajem trasy, tak aby nie niszczyć nadmiernie niezmrożonego jeszcze śniegu. Po zmroku można spotkać ratraki na trasie, niektórzy kierowcy tych maszyn są bardzo nerwowi. Warto wówczas jechać z czołówką, aby być widocznym z daleka.

Czeski park dzieli swój obszar na trzy strefy ochrony: najmocniej jest chroniona I.zóna (1.strefa), najsłabiej III.zóna (3.strefa), jest też obszar ochrony bez zóna (tam znajdują się np. ośrodki narciarskie). Po czeskiej stronie za zjeżdżanie ze szlaku grozi bardzo wysoki mandat: w pierwszej strefie w kwocie minimalnej około 1700zł, w pozostałych strefach mandaty są niższe. Po polskiej stronie wysokość mandatu jest uznaniowa: maksymalna wysokość wynosi 500zł.

Pamiętajcie: szanujcie kosówkę i przyrodę! Zważcie na to, aby była pokryta śniegiem. Czynność skiturowania jest obarczona niebezpieczeństwem i ryzykiem, wykonujecie ją na własną odpowiedzialność. Każdy narciarz poruszający się po terenie zagrożonym lawinami powinien pamiętać o posiadaniu sprawnego ABC oraz powinien mieć wiedzę i praktykę z posługiwania się tym sprzętem. Autor poradnika nie przyjmuje żadnych roszczeń, w tym za wjazd w skałę, w kamień lub w drzewo.

Linki o szlakach pieszych i narciarskich

❄ Trasy Skialp na KRNAP: opis, gpxy

❄ Trasy Skialp na Mapy.cz

❄ Trasy Skialp na KRNAP: zasady korzystania

❄ Strefy ochrony ZONA w KRNAP

❄ Zamknięte szlaki w KPN

Konwencje w opisie tras

W opisach tras znajdują się **schematy tras** oparte na mapie z serwisu mapy.cz. W tym serwisie warto korzystać z dwóch widoków terenu: Outdoor oraz Winter. Widok Outdoor lepiej pokazuje szlaki piesze w odpowiedniej kolorystyce. Widok Winter prezentuje przebieg zimowych szlaków pieszych i narciarskich oraz określa kierunki zagrożenia lawinowego, ale tylko dla czeskiej strony. W przewodniku domyślne mapy dla polskiej strony są w widoku Outdoor, a dla czeskiej - domyślnym widokiem jest Winter.

Każda trasa ma oznaczone **zagrożenie lawinowe** wg trzypoziomowej uznaniowej konwencji:

1. NIE – brak zagrożenia lawinowego. Stok ma maksymalne nachylenie w zakresie 25-29°.
2. NISKIE – na stoku nie zanotowano dużych lawin. Przy bardzo niekorzystnej sytuacji śniegowej na stoku mogą się zdarzyć zsuwy lub małe lawiny. Stok ma krótkie odcinki o maksymalnym nachyleniu w zakresie 30-33°.
3. TAK – na tym stoku trzeba brać pod uwagę możliwość wystąpienia lawiny. W przeszłości zdarzały się tam lawiny wywołane przez dodatkowe obciążenie człowieka. Wskazany stok zawiera dłuższe odcinki o maksymalnym nachyleniu powyżej 32°.

Pod Łabskim na polską stronę

Zjazdy z okolic Łabskiego Szczytu w dół na północną stronę należą do karkonoskich klasyków. Kiedyś do dyspozycji narciarzy był cały obszar położony ponad i obok Schroniska Pod Łabskim Szczytem. Obecnie powinniśmy się ograniczać do linii pieszego szlaku zimowego łączącego schronisko z punktem o nazwie Czeska Budka, znajdującym się na grzbiecie. W okresie zalegania pokrywy śnieżnej zamykane są dwa szlaki w tym rejonie: szlak żółty oraz zielony (aż do wysokości Wielkiego Szyszaka).
Obszar znajdujący się na północnym zboczu Łabskiego Szczytu nazywany jest Łabskim Kotłem. W obszarze Kotła zdarzają się lawiny, zjazdy wzdłuż pieszego szlaku zimowego nie są zagrożone.

I. Zjazd z Czeskiej Budki w otwartym terenie hali w kierunku schroniska Pod Łabskim Szczytem. Zjazd przebiega po prawej stronie (wschodniej) od wyznaczonych tyczek. Należało uważać aby nie zjechać za bardzo na wschód w krótką i stromą ścianę kotła. Schronisko omijało się i dojeżdżało do końca polany. Alternatywnie można było zjechać również po lewej (zachodniej) stronie szlaku zimowego. W środkowej części zjazdu występują rzadkie drzewa.
Dogodne podejście na nartach można było rozpoczynać w Szklarskiej Poręby przy trasach zjazdowych. Podejście skrajem trasy zjazdowej Puchatek, następnie szlakiem pieszym wzdłuż leśnej drogi dogodne dojście do schroniska. Dalej w górę szło się wzdłuż szlaku zimowego wyznaczonego przez wysokie drewniane tyczki do Czeskiej Budki.

Obecnie legalny:	TAK
Zagrożenie lawinowe:	NIE
Przewyższenie:	310m
Kierunek zjazdu:	północny (N)
Mapa:	https://en.mapy.cz/s/fagafocado

II. Zjazd z okolic grzbietu w otwartym terenie w kierunku północnym. W środkowej części trasa przebiegała przez rzadki las. Opisywany zjazd był możliwy na zachodniej części Łabskiego Kotła. Na wysokości schroniska trzeba było kierować się lekko na wschód aby wjechać w parów i następnie na polanę poniżej schroniska, gdzie zjazd się kończył. Doświadczony narciarz mógł operować po szerokim terenie całego kotła w okolicach przedstawionej linii. Najbardziej stroma część kotła o nachyleniu dochodzącym do około 35°, znajduje się pomiędzy liniami I i II w okolicach skrętu zielonego szlaku. Tam występuje największe zagrożenie lawinowe tego rejonu.
Podejście było możliwe szlakiem zimowym wyznaczonym przez wysokie drewniane tyczki do Czeskiej Budki, następnie szlakiem czerwonym w kierunku wschodnim do punktu startu.

Obecnie legalny:	NIE
Zagrożenie lawinowe:	TAK
Przewyższenie:	330m
Kierunek zjazdu:	północny (N)
Mapa:	https://en.mapy.cz/s/dafevekuje

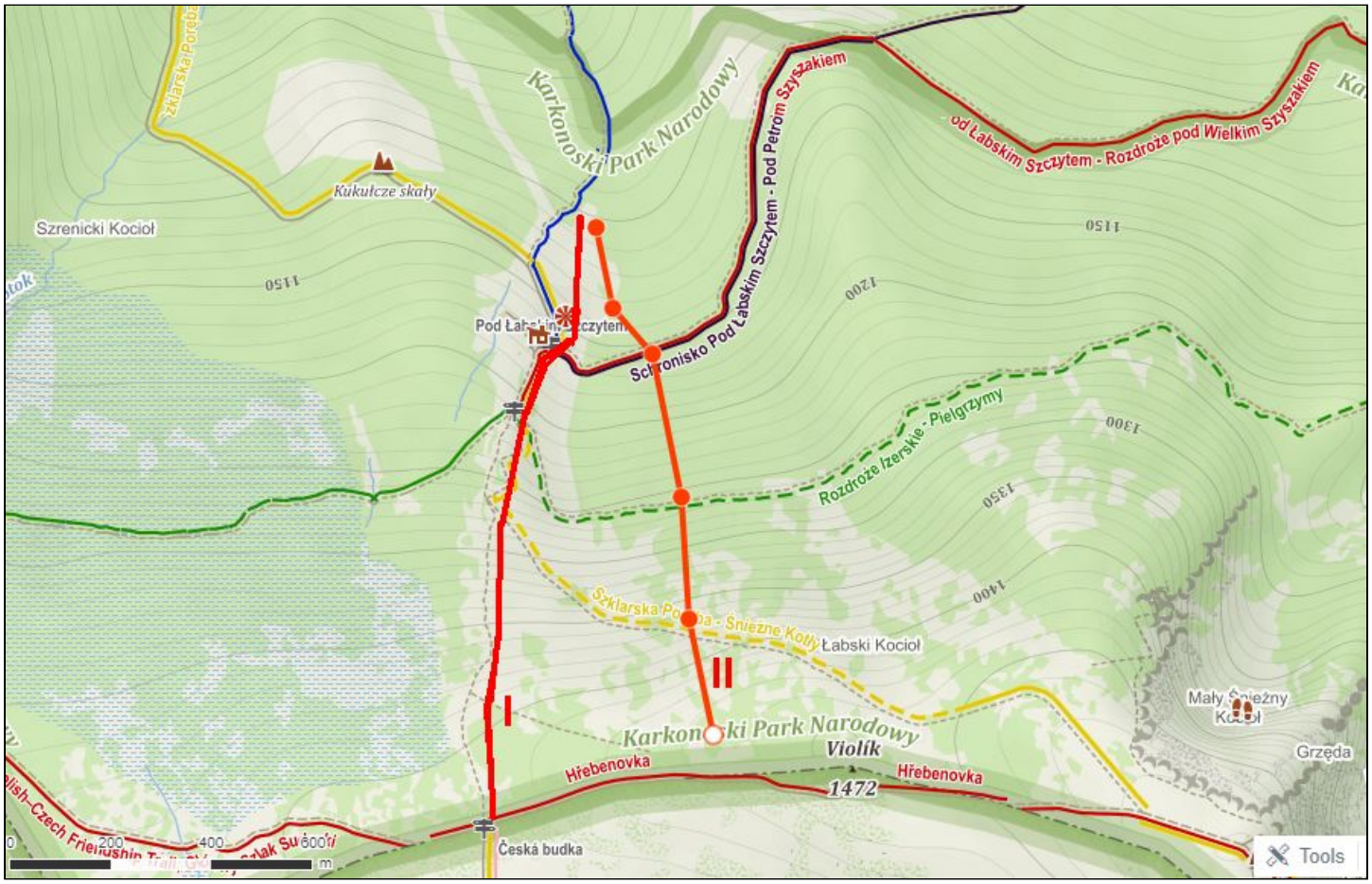

Trasa zjazdowa Bystra

W dawnych czasach powyżej Schroniska Pod Łabskim Szczytem działał wyciąg orczykowy oraz trasa zjazdowa o trudności czerwonej. Z dolnej stacji wyciągu można było przejechać specjalną trasą narciarską łączącą się z obecną trasą Puchatek. Wyznaczona była trasa Bystra zaczynająca się przy schronisku a kończąca się przy pośredniej stacji krzesła dwuosobowego (obecna SkiArena Szrenica). W rejonie połączenia trasy Bystra z żółtym szlakiem był dawniej mostek, który został rozebrany przez park około 2010r.

Obecnie legalny:	NIE

Zagrożenie lawinowe: NIE
Przewyższenie: 310m
Kierunek zjazdu: północno-zachodni (N-W)
Mapa: https://en.mapy.cz/s/cejubofomo

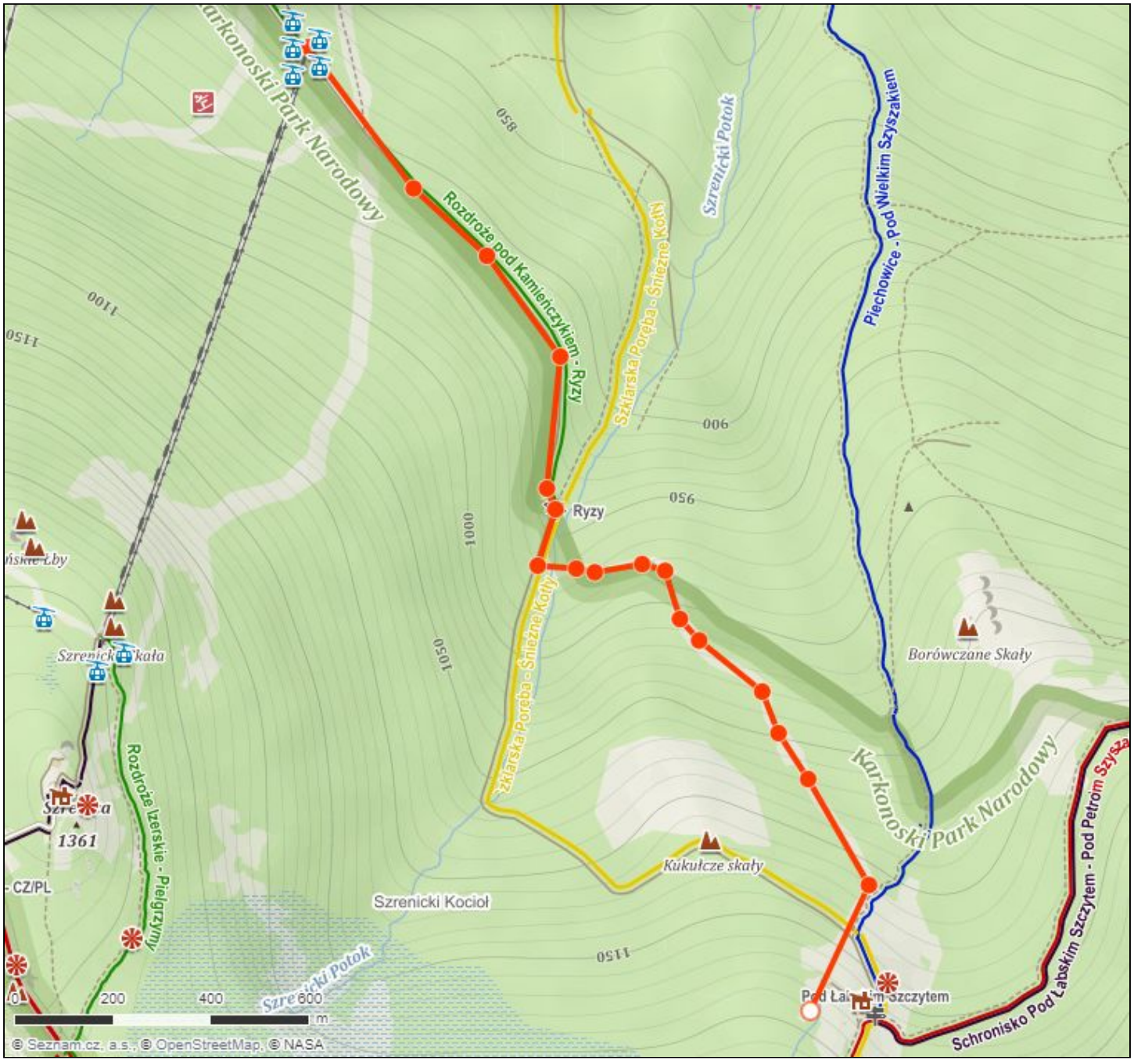

Wielki Szyszak na polską stronę

Polski klasyk z Wielkiego Szyszaka (cz. Wysokie kolo) w otwartym terenie na północ. Na mapie linia obrazuje przybliżoną starą trasę zjazdu. Start ze szczytu (obecnie szczyt jest masowo - niezgodnie z prawem - odwiedzany przez turystów), koniec na zamkniętym zielonym szlaku (tzw. Ścieżka nad Reglami). Poniżej czerwonego szlaku wyszukiwało się zaśnieżoną linię pomiędzy większymi kamieniami i skałami. Przy dobrej widoczności nie było problemu aby linię dostrzec od góry, ale warto było uważać. Bardziej na zachód od linii zjazdu rozpoczyna się podcięta ściana Wielkiego Śnieżnego Kotła. Dawniej próbowano trafić w krótkie żlebiki (uwaga: dość trudne) na wschodniej części Kotła, warto było wcześniej przyjrzeć się celowi od dołu.
Podejście można było realizować reglowym szlakiem zielonym na wschód, następnie szlakiem niebieskim ku górze, i ostatecznie zimową wersją szlaku czerwonego na zachód w kierunku szczytu. Pamiętając o braku

szlaku na szczycie. Na Szyszak można było też dotrzeć szlakiem czerwonym po grzbiecie Karkonoszy od zachodu, tj. od strony Śnieżnych Kotłów.
W okresie zimowym przebieg szlaku czerwonego w obszarze Szyszaka jest modyfikowany: wersja zimowa okrąża szczyt od strony południowej (na mapie poniżej zaznaczone na błękitno), a zamykana wersja letnia - od strony północnej. Szlak zielony na odcinku od Rozdroża pod Szyszakiem (skrzyżowanie z niebieskim) aż do Rozdroża na zboczach Łabskiego Szczytu w okresie zimowo-wiosennym jest zwykle zamykany z dwóch względów: zagrożenie lawinowe a później ochrona cietrzewia.

Obecnie legalny:	NIE
Zagrożenie lawinowe:	NISKIE
Przewyższenie:	240m
Kierunek zjazdu:	północny (N)
Mapa:	https://en.mapy.cz/s/huvududero

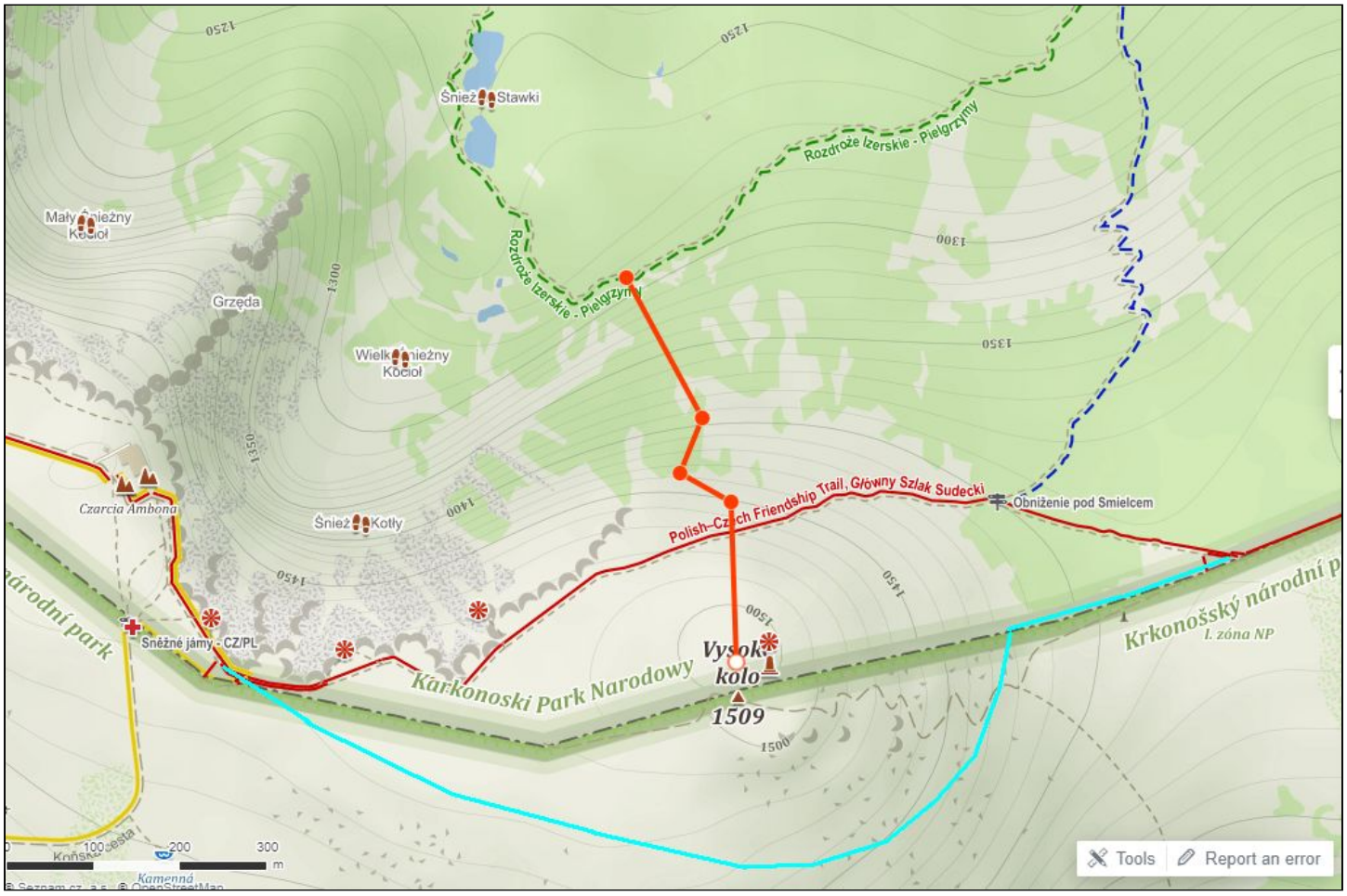

Do Martinovki na czeską stronę

I. Łatwy zjazd ze Śmielca (cz. Velky Sisak) w przyjemnym lesie, blisko szlaków (na mapie pomarańczowa linia pośrodku). Kiedyś jazdę kończyło się w rejonie potoku. Z miejsca zatrzymania powracano do góry do szlaku niebieskiego, którym dochodziło się do Martinovej Boudy. Z Martinovki podejście szlakiem na Śmielec. Całość w obszarze I. zona parku narodowego. Zjazd linią jak na mapie, jest dzisiaj niedostępny. Można jednak pójść na kompromis: zjazd można rozpocząć na Czarnej Przełęczy i zachowywać linię zjazdu wzdłuż szlaku, będzie to wówczas wycieczka formalnie poprawna.

Obecnie legalny:	NIE
Zagrożenie lawinowe:	NIE
Przewyższenie:	270m

Kierunek zjazdu: południowy (S)
Mapa: https://en.mapy.cz/s/gubupemeno

II. Czeski klasyk z Wielkiego Szyszaka (cz. Wysokie kolo) w otwartym terenie do Martinovej Boudy. Maksymalne nachylenie dochodzi tutaj do około 33°. Wykształcony jest tam niewielki kocioł o krótkiej stromej ścianie. W archiwum wypadków lawinowych nie spotkałem się z jakimkolwiek zdarzeniem w tym miejscu, ale eksperci górscy wskazują zbocze jako potencjalnie zagrożone. Marzeniem narciarza było zjechać tym stokiem w sypkim puchu w południowym słońcu. Na mapie poniżej, trasa zjazdu to linia czerwona po lewej. Zjazd obecnie nielegalny, patelnia widoczna z Martinovki, można wspominać dawne czasy. Po śladach narciarzy widać dzisiaj, że wielu miłośników dzikich zjazdów podejmuje jednak to ryzyko nadal.

Obecnie legalny: NIE
Zagrożenie lawinowe: TAK
Przewyższenie: 260m
Kierunek zjazdu: południowy-wschód (SE)
Mapa: https://en.mapy.cz/s/bazobozohe

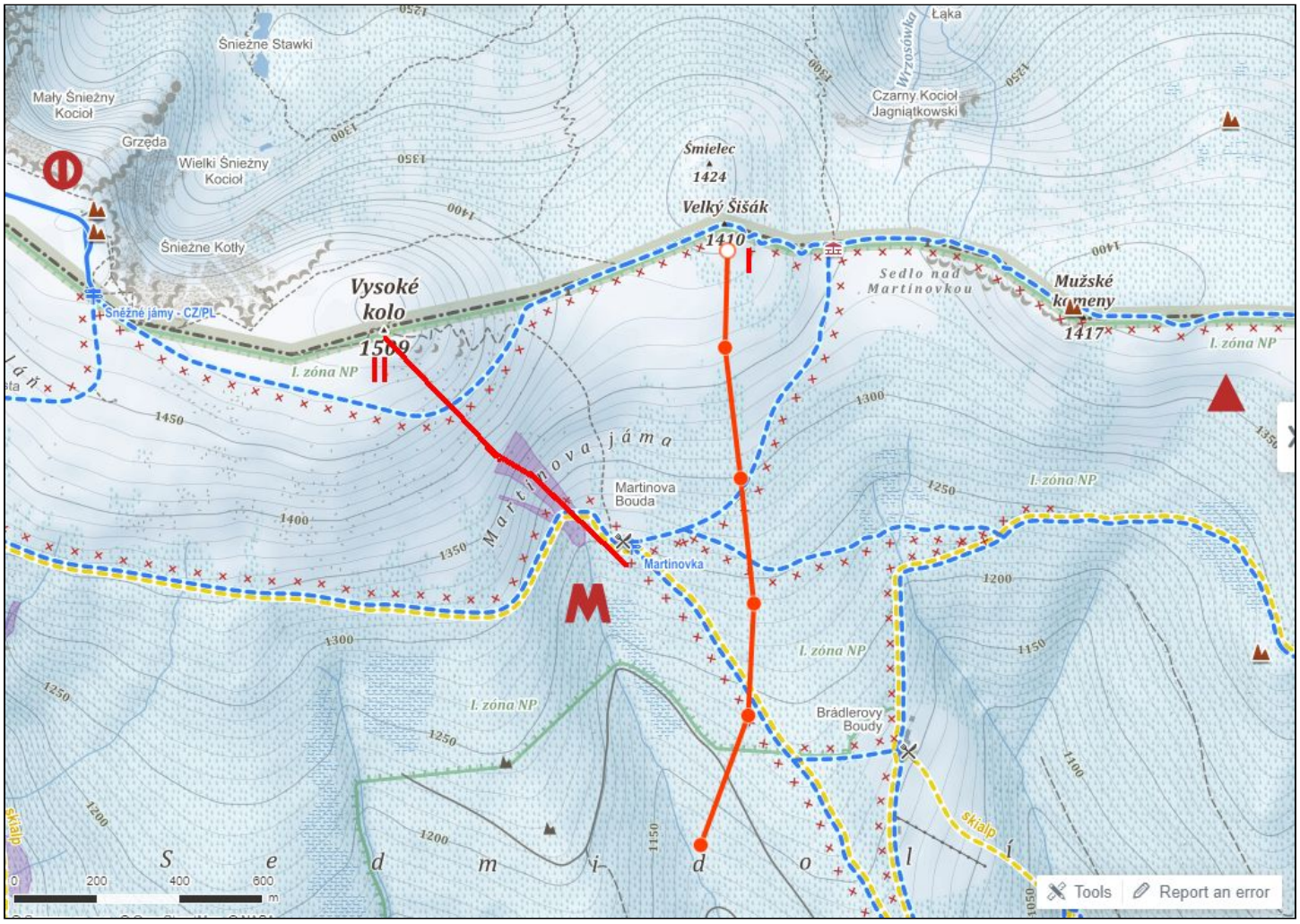

Śmielec na polską stronę

Ciekawy, niezbyt trudny zjazd ze Śmielca (cz. Velky Sisak) na północną stronę. W górnej części najpierw otwarta przestrzeń, później rzadki las. Poniżej Rozdroża trochę gęściej, ale nadal przejezdnie. Niekiedy wiosną fajna jazda jest aż do skrzyżowania szlaków czarnego i niebieskiego. Zjazd dowolną linią w kierunku

spadku wg upodobań i terenu. Im bliżej szlaku, tym obecnie bardziej legalnie. Poniżej Rozdroża trzeba było uważać, aby nie zbliżyć się zbytnio do potoku Wrzosówka.
Podejście wzdłuż szlaku niebieskiego. Startować można było w Jagniątkowie (parking koło Domu Hauptmanna).

Obecnie legalny:	TAK
Zagrożenie lawinowe:	NIE
Przewyższenie:	500m
Kierunek zjazdu:	północny (N)
Mapa:	https://en.mapy.cz/s/hutohetute

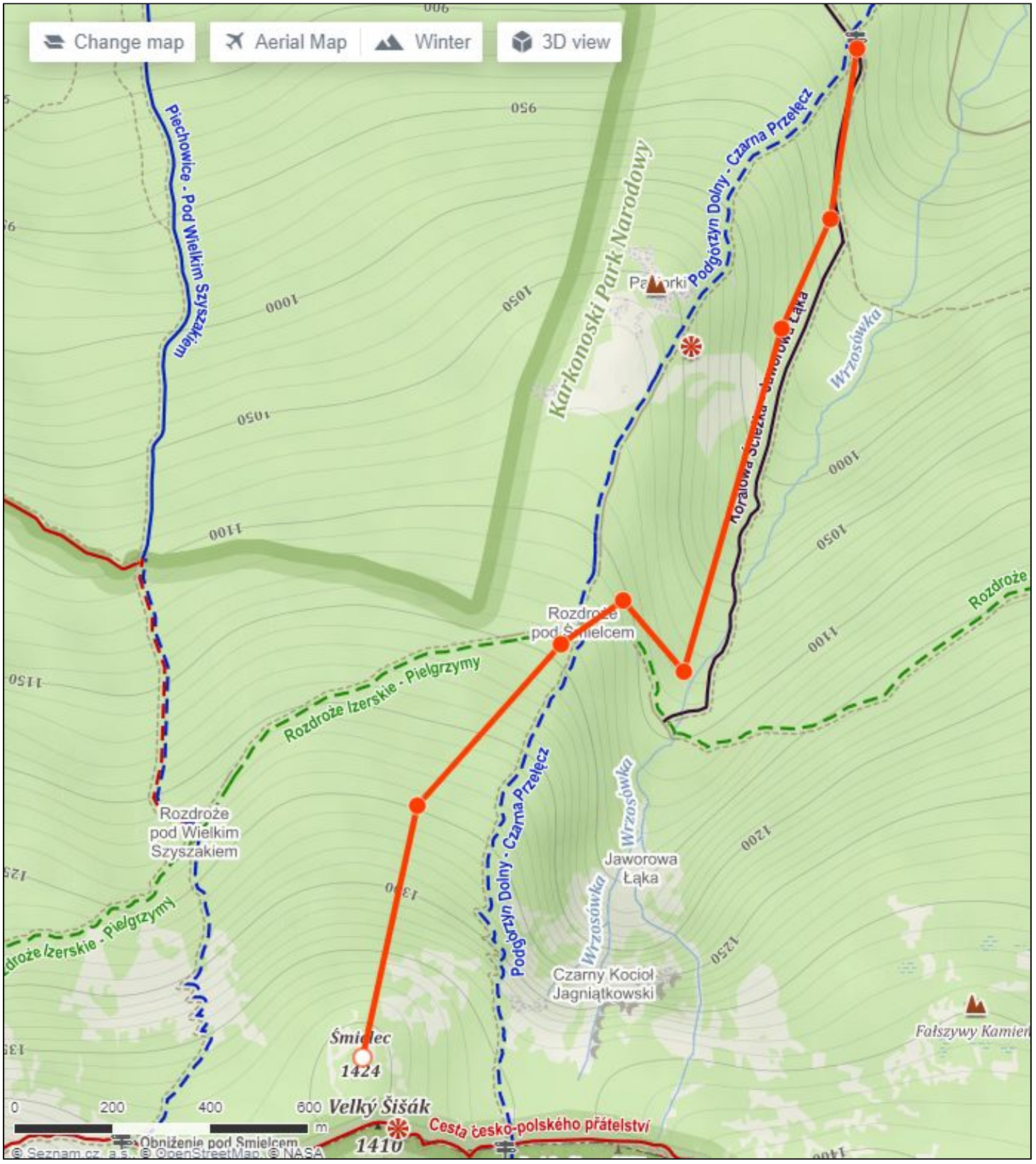

Album

Podpisy pod zdjęciami. Fotografie bez podania źródła wykonane przez autora przewodnika.

Łabski Kocioł widoczny z okolic Schroniska pod Łabskim

Wielki Szyszak od strony Śmielca, w tle Wielki Śnieżny Kocioł

Martinova Bouda

Karkonoski las przy szlaku do Martinovej Boudy

Poniżej kilka historycznych fotografii.

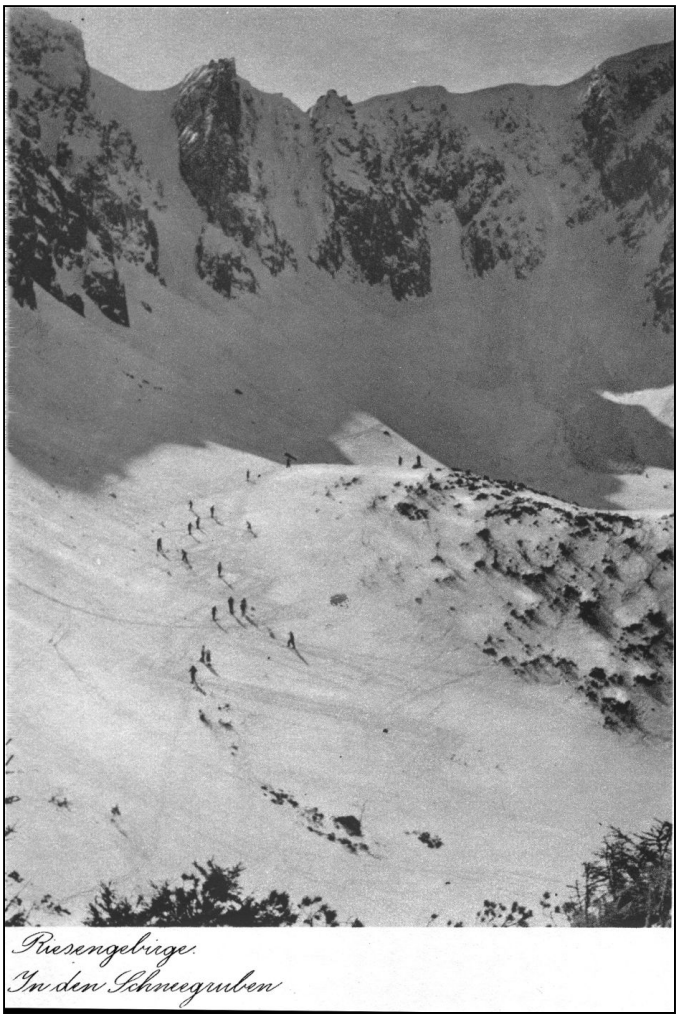

Wielki Śnieżny Kocioł, początek XX w.
źródło: Wikipedia.pl

Instruktor narciarski z Lucznej budy Adolf Berger był pierwszym skialpinistą w Karkonoszach, 1914 r.

Freeride w puszystym śniegu wiosennym w Modrym Dole, 1937 r.

źródło: Vesely Vylet nr 45/2016